

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Dordrecht - Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74 2406 EP Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Gij zult de eed niet breken, maar gij zult de Heere uw eden houden.

Matth. 5 : 33-37

De eed heeft van uit de Heere zijn bestaansrecht en grond. Hij komt in de openbaring van Zijn heil tot ons met Zijn eed, tot versterking van het geloof. Om de scherpe verdenkingen van het ongeloof er door te veroordelen. Hij zegt bij monde van de profeet: „Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere Heere, zo ik lust heb aan de dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve”. En zo is in dat levende Woord des Heeren, door de inspiratie van de Heilige Geest, het beginsel en de kracht der bekering.

Het gaat van de Heere uit. Het is een opening in het Verbond van Zijn goedertierenheid, tot bevestiging en versterking in het hart, tegenover al de vijanden die dat tegenstaan. De Heere leert het hart door Zijn Geest daaruit denken, bidden en leven. Waarmede het ons krachtig betuigt wordt dat het van Hem uit gaat en niet van de mens. En dan raakt dat door Zijn Geest het hart van de goddelozen, die van nature leven in de staat van vijandschap tegenover de Heere. Opdat wij het voor waarachtig zouden leren houden, tot gebondenheid aan de troon der genade. Want wat Hij belooft, kan en wil Hij ook vervullen, om als een goddeloze aan Zijn voeten te komen.

En nu is het in het komen tot de Heere een aanroepen van Zijn naam. Want daartoe heeft Hij ons vrijmoedigheid geschonken, daar Hij Zich met Zijn naam aan ons verbonden heeft bij de bediening van de Heilige Doop. Hij wil dat wij met het teken en zegel van Zijn naam tot Hem komen tot verbinding aan Hem. En laten wij dat in de eerste plaats doen uit de kracht van de algemene genade, daar we gebonden zijnde aan onze consciëntie, een natuurlijk mens in de nood der omstandigheden gebedsverhooring kent.

En wil dat bekennen, opdat wij er door gedreven mochten worden tot de troon der genade, om van Hem met des te meer ernst te bidden om de vernieuwing des harten. Want de Heere kan en wil ons niet alleen tijdelijke, doch ook geestelijke en eeuwige zegeningen schenken, door acht te nemen op de grote zaligheid, die ons door Hem wordt aangeprezen. En het heeft plaats in het smaken van Gods goedertierenheid, aan Hem verbonden te mogen worden. Wat het hart lust doet bekomen om de Heere ootmoedig te vrezen. En dan hebt ge dat de Heere bij de aanroeping van Zijn naam beloofd, in de stilte der eenzaamheid. Waarvan ge in uw hart overtuigd zijt, om zo bij de gedurigheid tot Hem te komen om de dierbare bearbeiding van Zijn genade. Opdat ge steeds inniger aan de Heere verbonden mocht worden, in het liefhebben van Hem. Zodat de eed van Zijn trouw en ontfermende liefde steeds meer waarde voor u bekomt. Om zo bij de aanroeping van Zijn naam, de zonden af te zweren in het vertrouwen op Zijn hulp en de dierbare werkingen van Zijn Geest. Want Hij wil u trekken en leiden op het rechte spoor van de waarachtige bekering tot Hem. Zijn ziel was bedroefd tot de dood toe in het dragen van de last der zonde en daarom kan Hij er ook ons hart mede vervullen tot verbinding aan Hem.

Maar de Heere Jezus zegt ons anderzijds: „Zweert ganselijk niet, noch bij de hemel, omdat hij is de troon Gods”. Het zweren bij de hemel als hemelzoekers kan Hem niet behagen, het wordt door Hem nadrukkelijk veroordeeld. En dat had plaats en heeft nog plaats zichzelf te verzekeren van een plaats in de hemel! Maar dat is geen vrucht van het nieuwe leven. Daar is de troon van Gods goedertierenheid en de Voorspraak, Jezus Christus de Rechtvaardige. Opdat wij tot Hem zouden vluchten, om te komen met de zonde van ons verdorven bestaan. Want Hij alleen kan de kracht der zonde breken en de schuld der zonde verzoenen, tot diepe verwondering en verootmoediging voor de Heere. En dan mag het hart iets smaken van het zalig hemelleven, dat is in de gemeenschap des Heeren. Om er door aangedreven te mogen worden tot het zoeken van de dingen die boven en eeuwig zijn.

Want dat is daarin de kern der zaak. Want Hij wil het hart verblijden door het licht van Zijn vriendelijk aangezicht. „En zweer niet bij de aarde, omdat zij is de voetbank Zijner voeten”. Want de aarde is een plaats van ongerechtigheid en verdorvenheid en ons bestaan is aan de aarde verbonden, maar niet om er iets goeds te verwachten. Want het is u duidelijk dat de wereld zal vergaan met al haar begeerlijkheid. Maar omdat door genade de aarde is de voetbank van Zijn aanbiddelijke voeten, die druipen van vettigheid, is de aarde tot roem van de Heere vol van Zijn goedertierenheid. Om aan Zijn voeten onze zonde te belijden en onze ongerechtigheid te bewenen. En dan begeert het hart Zijn voetstappen te mogen drukken die druipen van vettigheid. Want dan is het een leven onder de majesteit van Zijn hoogheid en heerlijkheid. En het hart zegt: „Ik ben geringer dan al deze weldadigheden en dan al deze trouw”. Wat het hart het geestelijk kennen van Zijn voetstappen steeds meer leert waarderen, daar het gaat om Zijn zoete gunst en zalige gemeenschap. En dat dient tot onderwerping en vernedering van de oude mens der zonde, om ootmoedig te gaan in de wegen des Heeren. Om Hem trouw te mogen zweren, met het kinderlijk amen, het zal waar en zeker zijn, de Heere is de Getrouwe.

Maar ook niet zweren bij Jeruzalem omdat zij is de stad van de grote Koning. Het waren de valse profeten die zich onder het oordeel dachten te dekken met het bezit van des Heeren tempel. Een kwaad dat ook bestraft werd door de Heere Jezus, en toch ook nog bedreven wordt. Want wij kunnen in het gericht met onze godsdienstige tempels niet bestaan voor het aangezicht des Heeren. Het gaat bij de Heere Jezus om het kennen van Zijn God en Vader, door de dierbare werkingen van de Heilige Geest. Om als geestelijke burgers van de stad Hem daarin te mogen ontmoeten in de bediening van Zijn middelaarsschap. En dat als onze hoogste Profeet, enige Hogepriester en eeuwige Koning, onder de bediening van Zijn Woord en Sacramenten. Als vanzelf dan ook met de innige bede of er velen door Zijn Geest in Sion geboren mochten worden. „Die en die is daarin geboren en de Allerhoogste zal hen bevestigen”. Wat het hart biddende doet opgaan naar Zijn huis, om de vervulling van Zijn beloften met steeds meer klaarheid te mogen ontvangen, tot versterking van het geloof. En om kinderlijk voor Hem te mogen leven. En dan mag het hart amen zeggen op

Van de administratie.

Wie kan mij helpen aan het juiste adres van C. H. Westeneng, Leaanstraat 54, Soest? Ditmaal werden wij verrast door Mw.: K. te B., en N. v. Gr. te B. die beiden mij 2 nieuwe abonnees doorgaven, zodat wij weer 6 nieuwe adressen mochten ontvangen. Voor dit alles onze dank, en wie volgt een volgende maal? Via v. Heteren ontvingen wij een gift van f 50.— terwijl aan giften f 40-werd ontvangen, waarvoor wij steeds erkentelijk zijn. Zo wordt in de vakantietijd, „Bewaar het Pand” ook niet vergeten. Bij de voortduur hartelijk aanbevolen. Adm: „Bewaar het Pand”, Kwartelstr. 74, Alphen a/d Rijn, Giro 70.43.50.

v.d.L.

de bediening van het Woord door de getuigenis van de Heilige Geest, om het kruis blijmoedig te dragen in het volgen van de Heere.

En de Heere wil ook niet dat wij zweren bij ons hoofd in het menselijk denken van Hem. Want dan weten wij het zo goed en kunnen wij het beter dan anderen. Weg daarmee. Want de Heere leidt Zijn volk langs wegen die zij niet geweten en paden die zij niet gekend hebben. Het gaat bij de levenden altijd door het wonder van de genade des Heeren. En dat valt mee, daar zij geen verwachting hebben van zichzelf. Want wij kunnen in het beleid des Heeren gelukkig geen verandering brengen. Het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkiglijk zijn voortgang hebben. Zodat het ons niet toekomt één haar wit of zwart te maken. Het wordt dan ook in afhankelijkheid van de Heere een kinderlijk volgen, door op Hem te zien, de Overste Leidsman en Voleinder des geloofs.

„Maar laat uw woord zijn: Ja, ja, neen, neen, wat boven deze is, dat is uit de boze”. Want in het gebruik van godsdienstige krachttermen geeft de mens zelf blijk van zijn onbetrouwbaarheid. „Want goede wijn behoeft geen krans”. En het Woord des Geestes zegt ons: „Ligt niet tegen elkander, dewijl ge uitgedaan hebt de oude mens met zijn werken”. Het liegen schaaft het vertrouwen in de samenleving. Dewijl het vertrouwen tegenover elkander noodzakelijk en profijtelijk is voor een gezonde samenleving. Het is voor het gezin bij de ouders en voor de kinderen van grote betekenis als ja, ja en neen, neen is. Want dat komt het vertrouwen en de gehoorzaamheid zeer ten goede.

En onze sterkte tegenover de leugen is in Hem, in Wiens mond geen bedrog was. Hij is door de leugen genageld aan het kruis, om de leugen te nagelen aan het kruis. Om hart en leven te verlossen uit de heerschappij van de leugen en de leugenaar Satan, die altijd bedriegelijk omgaat met de mens, omdat hij de oprechtheid niet kan verdragen.

Maar de Heere waakt en zegt tot onze beschaming tegenover de vijanden: „De overgeblevenen van Israël zullen geen onrecht doen noch leugen spreken en in hun mond zal geen bedriegelijke tong gevonden worden, maar zij zullen weiden en nederliggen en niemand zal hen verschrikken”. Het hart zegt ja tegenover de Heere en de onberouwelijke keus en het blijft tot roem van Zijn genade ja. Het krijgt bij de wasdom van Zijn genade zelfs steeds meer diepgang. En het zegt neen tegenover de wereld, daar het niet hinkt op twee gedachten, daar het niet kan leven uit tweeërlei beginfel. In de onberouwelijke keus is kracht om de wereld met al haar begeerlijkheden te verlaten, tot

verbinding aan de Heere en Zijn dienst. En dat kan en wil de Heere werken door de onwederstandelijke werkingen van Zijn Geest.

Soest.

R. Kok.

Van de redactie.

De eerstvolgende twee nummers van ons blad zullen D.V. verschijnen op 9 en 30 augustus a.s., dus met een tussenruimte van drie weken. Dit met het oog op de vakantie-tijd. Het personeel van de drukkerij gaat met vakantie. We hopen D.V. zelf van 21 juli tot 16 augustus a.s. afwezig te zijn in verband met het bezoeken van onze kinderen en kleinkinderen in Canada.

Met het oog op onze afwezigheid verzoeken wij in die tijd geen advertenties aan ons adres te zenden, want dan is te vrezen dat ze niet in ons blad worden opgenomen. Bij toezending aan de administratie zal br. Van der Lee voor afhandeling zorgen.

Bestellingen op het boek van Ds. Van der Ent over Gideon kunnen gewoon doorgaan, maar gelieve op het volgende te letten. Men bestelle bij briefkaart gewoon op mijn adres of telefonisch, maar dan niet mijn nummer, maar het nummer van een van mijn kinderen namelijk 01837-1475. Dan wordt dit wel met bekwame spoed doorgegeven.

Ook velen onder ons gaan of zijn met vakantie. We hebben overal de bewarende hand des Heeren nodig en we hebben ons overal te gedragen zoals het behoort.

B.

18e ONTMOETINGSDAG BEWAAR HET PAND.

We nodigen alle vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand en verder alle belangstellenden uit om deze ontmoetingsdag te bezoeken, die D.V. gehouden zal worden op zaterdag 25 augustus a.s., in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente aan de 2e Ebbingestraat. Kampen is gunstig gelegen. Het kerkgebouw is zeer geschikt voor dit doel. Er zal weer gratis koffie en frisdrank worden verstrekt. Ook zal er een boekentafel zijn.

Het programma ziet er als volgt uit:
morgensamenkomst, aanvang 10.30 uur:

opening: Ds. G. Blom
spreker: Ds. H. C. van der Ent
slotwoord: Ds. G. Bouw

PAUZE

middagsamenkomst, aanvang 2 uur:

opening: Ds. H. van Leeuwen
spreker: Ds. G. Hamstra
slotwoord: Ds. P. Beekhuis

We hopen, dat we in Kampen weer velen mogen begroeten en ontmoeten, maar bovenal, dat de Heere in ons midden moge zijn met Zijn gunst.

B.

DE DORDTSE LEERREGELS.

Les 21.

Hoofdstuk I, artikel 13.

Dit artikel luidt:

„Uit het gevoel en de verzekerdheid van deze verkiezing namen de kinderen Gods dagelijks meerder oorzaak om zichzelf voor God te verootmoedigen, de diepte van Zijn barmhartigheid te aanbidden, zichzelf te reinigen en Hem, Die hen eerst zo uitnemend heeft liefgehad, wederom vuriglijk te beminnen. Zo verre is het vandaar, dat zij door deze leer der verkiezing en de overdenking daarvan, in het onderhouden van de geboden Gods vertragen of vleselijk en zorgeloos zouden worden. Hetwelk door Gods rechtvaardig oordeel degenen pleegt te gebeuren, die of zichzelf van de genade der verkiezing lichtvaardiglijk vermetende, of ijdellijk en dartelijk daarvan klappende, in de wegen der uitverkorenen niet begeren te wandelen”.

Onze Heidelberger vraagt in Zondag 24: „Maar maakt deze leer niet zorgeloze en goddeloze mensen ?

Het gaat hier over de leer van de rechtvaardiging des zondaars uit vrije genade, zonder enige verdienste van de zijde van de mens, ook niet ten opzichte van zijn goede werken,

terwijl Rome leert van wèl.

Welnu, ditzelfde geldt dus ook van de „uitverkiezing”. Zoals reeds is gebleken uit de vorige artikelen van de D. L., heeft God Zijn volk uitverkoren uit souvereine, vrijmachtige genade en barmhartigheid. Geen enkele reden tot die verkiezing lag er in dat volk zelf, waardoor 't beter of maar enigszins ook waardiger ware dan de niet-uitverkorenen ! De oorzaak hunner verkiezing ligt dan ook alleen in „het eeuwige welbehagen Gods” : „Door U, door U alleen, om 't eeuwige welbehagen”, zingt de dichter van psalm 89. Deze vraag van de Heidelb. Katechismus vinden we hier terug in artikel 13 van de D.L. Ook in het antwoord op deze vraag, namelijk: „Neen zij, want het is onmogelijk, dat zo wie Christus door een waarachtig geloof ingeplant is, niet zou voortbrengen vruchten der dankbaarheid”. (Vr. en antw. 64)

Ook de „uitverkiezing” zal moeten blijken in haar vruchten, zoals die in artikel 12 werden genoemd. Want uit de dagelijkse beleving van die vruchten wordt ook de zekerheid der verkiezing gekend, zoals we in onze vorige les (20) hebben besproken.

Zo moet de verkiezing dus blijken in de dagelijkse handel en wandel van de uitverkorenen.

Het „verzekerd-zijn van zijn verkiezing” leidt tot een *Godzalig leven*.

Dit openbaart zich in drie zaken:

- a. in ootmoed,
- b. in aanbidding,
- c. in de wandel,

„Uit het gevoel en de verzekerdheid van deze verkiezing nemen de kinderen Gods dagelijks meerder oorzaak om zichzelf voor God te verootmoedigen”.

Genade maakt klein! D.w.z. kleine mensen voor God, maar ook voor de naaste. Want „genade” sluit immers alle werk van de mens buiten !

Dat léert de begenadigde door Gods Geest. Belijdt Paulus niet in I Kor. 15 vers 10: „Doch niet ik, maar de genade Gods, die met mij is”. O neen ! Waarop zal de uitverkorene zich kunnen verheffen, daar hij in geen enkel opzicht beter of waardiger is dan de anderen ? O, wat heeft de evangelist *Mattheus* dat diep verstaan en ootmoedig beleden. Wanneer ook hij de „apostellijst” samenstelde en die we vermeld vinden in zijn evangelie, hoofdstuk 10 vs. 2-4, dan noemt hij zichzelf niet het eerst, vóór Thomas, maar na Thomas.

Hij schrijft: „Thomas, en Mattheus”. En daarbij nog: „de tollenaar”, terwijl de andere evangelisten schrijven: „Mattheus en Thomas”.

Ja, toen Mattheus zijn naam ook mocht vermelden, wat werd dat voor hem 'n eeuwige wonder: „En Mattheus, de tollenaar”. Hij verwaardigt zich ook op die lijst te vermelden! Hij, de tollenaar! O, hoe buigt hij hier in diepe verootmoediging voor God. Zoals Paulus uitriep: „Mij in de bediening gesteld hebbende, die te voren een godslasteraar was en een vervolger en een verdrukker; maar mij is barmhartigheid geschied”. (I Tim. I : 12b en 13 a).

Zou dat ook niet de gestalte zijn van elke begenadigde, die de weldaad van de verzekerdheid van zijn verkiezing mocht ontvangen ?

Neen, het is niet best, ja, Gode ontterend, wanneer zek een verzekerde van zijn staat zichzelf op de borst zou slaan als een hoogst begenadigde, en daarbij nog een ware bekommerde over zijn staat wegslaat met 't: „en wanneer je dit en dat nog niet hebt beleefd, ga je voor eeuwig verloren”. Is men dan niet ver van de beleving van de ootmoed ? Van wat de apostel Petrus schrijft in zijn eerste algemene zendbrief, hoofdstuk 5 : 5: „Zijt met de ootmoedigheid bekleed, want God wederstaat de hovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade”. Zou dat ook niet gelden voor de hoogst begenadigde ?

Iets anders is het, wanneer men een bekommerde de handen oplegt door te zeggen: „Het is met u wel goed, tob daar niet langer over”. Neen, dezulken hebben onderwijs nodig over de weg, welke tot de zekerheid des geloofs leidt, uit en overeenkomstig Gods Woord.

Het is ook niet juist, wanneer een begenadigde altijd maar het kan houden bij zijn bekommerdheid en er niet naar staat om „zijn roeping en verkiezing vast te maken”, zoals de apostel vermaant. D.w.z. om de grond der zaligheid te zoeken en te vinden in

Christus.

We willen nog op een ander gevaar wijzen. Het gebeurt nogal eens, dat men een zogenaamd hoog-begenadigde, die verzekerd mag zijn geworden van zijn verkiezing, in de hoogte gaat steken en van zulk een zegt: dat is toch zo'n bijzondere man of vrouw, ja, die moet je eens horen vertellen wat hij of zij beleefd heeft !

Ach, wat ligt hierin een groot gevaar !

We hebben een vrouw gekend en dikwijls bezocht, niet omdat we willen zeggen, dat zij zulk een bijzonder mens was (ach, ze had ook haar gebreken) maar om te gewagen van de rijke genade-weldaden aan haar bewezen en die ook die volle verzekerdheid des geloofs mocht bezitten. Helaas, toen dat bij haar gebeurd was, wat heeft men haar in de hoogte gestoken als zulk een bijzondere vrouw.

Maar wat vertelde zij ons ? Dat zij aan de weet kwam, dat de Heere een jaloers God is op Zijn eigen eer ! Want wat gebeurde ? De Heere bracht haar naar een andere plaats, waar zij in eenzaamheid terecht kwam en tevens op een weg van diepe beproeving. En wat heeft zij daardoor moeten leren ?

Wel, zo zei zij, de Heere rolde heel mijn rechtvaardigmaking op d.w.z. zij moest de troost ervan missen. Toen werd zij een arm mens in zichzelf, diep afhankelijk van 's Heeren hulp en genade ! Maar van welke rijke geloofsoefeningen mocht zij gewagen. Zij had leren verstaan, wat Paulus heeft moeten leren en schreef: „En opdat ik mij door d'uitnemendheid der openbaringen niet zou verheffen, zo is mij gegeven een scherpe doorn in het vlees, namelijk een engel des satans, dat hij mij met vuisten slaan zou, opdat ik mij niet zou verheffen”. (II Kor. 12 : 7)

Nu zouden we kunnen vragen, of het dan niet beter zou zijn om tot die volle verzekerdheid des geloofs niét gebracht te worden ?

O neen ! Waarom dan niet ? Wel, omdat in de weg der verootmoediging voor God na deze grote weldaad, Gods kind mag komen tot de aanbidding van de diepte van Gods barmhartigheden, waarvan artikel 13 spreekt ! Dit is de tweede zaak van het verzekerd-zijn der verkiezing, welke leidt tot een Godzalig leven.

Hierover in een volgende les D.V.

E.

v. L.

Het lied in de eredienst en de synode van 1836

5. Een afgekeurd werkje

De vorige keer hebt u kunnen lezen, dat we het standpunt van ds. Hendrik de Cock ten aanzien van de evangelische gezangen vernemen uit een drietal brochures. Het eerste werkje is, zoals vermeld, niet van hemzelf. Het enige dat de Cock eraan gedaan heeft is de uitgave en het schrijven van een korte voorrede. De vraag kan dus wel opkomen of we toch eigenlijk voor de beoordeling van zijn standpunt wel zoveel hebben aan deze brochure. Wat betekent tenslotte een voorrede van maar net twee bladzijden! Het provinciaal kerkbestuur van Groningen heeft er wel anders over gedacht. De uitgave van en de voorrede bij dit werkje is de grond geworden voor zijn afzetting op 29 mei 1834. Uiteraard zal niemand onzer instemmen met de onrechtvaardige gang van zaken in de schorsing en afzetting van de Cock, die ook uitgekomen is in deze afzettingsgrond. Echter heeft het provinciaal kerkbestuur wel doorgehad welke kant of de Cock door zijn instemming met dit boekje uitging.

Zonder deze aandacht voor dit boekje zal het toch wel blijken waarom het hem in de strijd tegen de evangelische gezangen te doen was. Terwijl ik dit artikel schrijf heb ik de bedoelde brochure vóór me. Op het titelblad staat: „Evangelische Gezangen, getoetst en gewogen en te ligt gevonden door Jacobus Klok, verwer en koopman te Delfzijl, met ene korte voorrede en uitgegeven door H de Cock, Gereformeerd Leeraar te Ulrum...” Het is uitgegeven in het begin van 1834. Jacobus Klok heeft het laatste gedeelte geschreven in 1833 en de Cock heeft het daarna al vrij spoedig laten drukken. Immers in april 1834 krijgt hij al een schrijven van het provinciaal kerkbestuur in Groningen om zich over de uitgave van dit werkje te verantwoorden. Dan moet het dus in ieder geval al korte tijd tevoren uitgekomen zijn.

Het blijkt dus dat hij na zijn schorsing dit werkje in handen heeft gekregen en de overtuiging bij hem gerijpt is dat het goed was het uit te geven. Hoe de Cock dit geschrift precies gekregen heeft is niet bekend. Wel is het zeker dat hij al vóór zijn schorsing contact had met mensen uit Delfzijl. Een zwager van Klok had in november 1833 vanuit de omgeving van Delfzijl een kind in Ulrum laten dopen. Het is dus niet vreemd te veronderstellen dat de Cock óf via hem óf rechtstreeks al contact met Klok gehad had voordat hij diens geschrift gelezen had. In een boek, dat nog niet lang geleden verschenen is: „De Afscheiding van 1834 in Groningerland”, deel II van dr. B. Wesseling, wordt over dit contact gesproken. De schrijver vermeldt de contacten tussen de Cock en de Delfzijlster kring van hen, die de belijdenis van vrije genade beminnen. Hij zegt dat het zeker is dat de Cock „soms bij Jacobus Klok en Anna Sophia Redeker thuis kwam en verschillende keren godsdienstoefeningen in het huis no. 75 in de Landstraat te Delfzijl hield”. Alleen valt niet precies te zeggen wanneer dit contact begonnen is. Duidelijk is het dat de Cock zich aan Jacobus Klok verbonden voelde in dezelfde strijd.

Het is misschien goed iets te vermelden over de schrijver van deze brochure. Jacobus Klok stond met zijn vrouw, Anna Sophia Redeker, al langer in Delfzijl bekend als beminnend de waarheid van vrije genade. Door latere beoordelaars van dit geschrift is hij wel eens voorgesteld als een domme man, die weinig goeds naar voren wist te brengen. Toch is deze voorstelling onjuist. Hij was wel eenvoudig en had geen theologische opleiding gehad. Niettemin was hij belezen in de theologie van de Nadere Reformatie en goed op de hoogte van de belijdenis. De Cock noemt hem één van de kleinen, die het gegeven is de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te verstaan. Hij zal dit ook niet gezegd hebben alleen om het feit dat hij zoveel wist van die dingen. Jacobus Klok en zijn vrouw waren al langer in feite buiten de Hervormde kerk van Delfzijl. Ze konden zich niet verenigen met de prediking van de predikant, die daar die tijd stond en hadden hun bezwaren op niet mis te verstane wijze te kennen gegeven. Hun bezwaren waren de vervalsing van de leer en de „algemene” wijze van preken. Vooral de ontkenning in de praktijk van verkiezing en verwerping deden hen spreken. Zij gingen daarom in de regel in de omtrek van Delfzijl naar de kerk en vierden Avondmaal bij een predikant dichtbij Appingedam. Verder was er onderlinge stichting in het samenkomen met anderen en het bespreken van de waarheid.

Ongetwijfeld had deze Jacobus Klok zijn gebreken en éénzijdigheden. Ze kwamen al uit in de wijze waarop hij de hervormde predikant ontving nog lang voor de Afscheiding. Ze zijn ook te merken in het boekje over de gezangen. Ze zijn later in het kerkelijk leven van de Afscheidenen nog meer openbaar gekomen. Onhebbelijk was hij in gesprekken met tegenstanders. Weinig inzicht had hij in de prediking van de welmenende roeping tot allen, die onder het Evangelie leven. Hij gebruikte de belijdenis van verkiezing en verwerping niet op de rechte wijze. Na de Afscheiding is hij korte tijd ouderling geweest in Delfzijl maar moest spoedig al geschorst worden. Een jarenlange correspondentie met de kerkeraad van Delfzijl - en met de meerdere vergaderingen - toont wel aan dat hij geen gemakkelijk mens is geweest. Hij was ook fel gekant tegen de aanvraag om vrijheid van de Afscheiden gemeente te Delfzijl. Over het algemeen wordt aangenomen dat hij later contacten heeft gehad met de kruisgemeenten. In heel zijn optreden spreken zijn karakter en afkomst mee. Zonder goed te praten wat verkeerd was moeten we niet vergeten dat hij na een tijd van min of meer onkerkelijk leven - al in 1818 gingen hij en zijn vrouw niet meer in Delfzijl naar de kerk - niet meer tot de rechte zienswijze gekomen is op een ordelijk kerkelijk leven. Dat bracht hem uiteindelijk ook in conflict met de Cock, die het verstaan heeft dat het daar naar Gods Woord niet buiten kon en de brief van de schorsing van Jacobus Klok mee ondertekend heeft.

Echter het is onjuist om het werkje over de gezangen enkel in dat licht te bezien. Het is opmerkelijk hoe door velen een afkeurend

oordeel is uitgesproken. Dat afkeurend oordeel rust voor de meesten in hetgeen aan het eind geschreven staat: „het gezangboek in zijn geheel beschouwd, deze 192 gezangen zijn kortom mijns inziens Sirenische minneliederen, om de Gereformeerden al zingende van hun zaligmakende leer af te helpen.....” Veel meer weten de meesten niet van dit boekje. Voeg daarbij de mededelingen over zijn persoon en optreden en het is duidelijk dat men dit boekje alleen maar ver wegwerpt. Zo krijgt de kritiek op dit werkje een plaats in het geheel van de voorstelling dat we de bezwaren van de Afscheidenen tegen de gezangen toch niet al te zwaar moeten nemen. En die opvatting wordt toch door dit werkje zelf al veroordeeld.

D. Slagboom

Voor de jeugd.

Beste jongelui!

De brief van Paulus aan Filemon. 47.

„Ja, broeder, laat mij uwer hierin genieten in de Heere; verkwik mijn ingewanden in de Heere”.

Fil. : 20.

Genieten in de Heere

Verkwikken in de Heere

Toen we over het woord „genieten” wat verder dachten, hebben we gezien dat we „in de Heere” moeten zijn om in de Heere te kunnen genieten.

Dat geldt natuurlijk ook van het „verkwikken in de Heere”. Om in de Heere verkwikt te worden, moet men „in de Heere” zijn.

Als dit mij goed voor ogen staat, dan staan de woorden „genieten” en „verkwikken” in nauw verband met elkander. Ja, zij liggen in het verlengde van elkander. Want door het genieten wordt men verkwikt.

Dat is natuurlijk zo, en dat is geestelijk ook zo. Ik wil het eerst natuurlijk zien, opdat we het geestelijk des te beter zouden verstaan.

We leven in een onrustige tijd. Alles gaat er gejaagd naar toe. Je kunt van al dat jagen zo moe worden. Daar is haast geen tijd om eens tot jezelf te komen. Je wordt er innerlijk onrustig van, gejaagd!

Vakantie is nodig. Neem het mij niet kwalijk dat ik weer het woord vakantie gebruik. Want we leven in de vakantietyd. En daarom is het een woord dat aanspreekt.

Als je uit het gejaagde leven even gehaald wordt, dan krijg je gelegenheid om tot jezelf te komen. Je gaat er op uit. Je geniet van alles wat je ziet. Je verkeert in een heel andere sfeer, als waarin je dagelijks vertoeven moet. Je komt zo tot rust. En de rust doet je goed. Je doet weer nieuwe krachten op. En als de vakantie weer voorbij is, dan zeg je: Ik ben heerlijk verkwikt. Ik ben er gewoon van opgeknapt.

Versta dit nu eens geestelijk.

Als je in de Heere genieten mag, zoals we dat in voorgaande artikelen hebben zoeken voor te stellen, dan verkeer je geestelijk in een andere wereld dan waarin je doorgaans verkeren moet. Je ogen zijn dan gesloten voor al datgene wat tijdelijk en vergankelijk is. Je bedenkt, om het met de woorden van Paulus te zeggen, niet de dingen die op de aarde zijn, maar de dingen die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan de rechterhand Gods.

Daar word je dan geestelijk door „verkwikt”. Je komt er door tot „rust”. Want zoals jullie weten, kan het woord „verkwikken” ook „tot rust komen” betekenen. Dat gebeurt dan ook metterdaad.

En wat is dat van grote betekenis voor het Geestelijke leven.

Want het kan in de ziel ook zo onrustig zijn. Je verkeert in de dagelijkse beslommingen van het leven. De zorgvuldigheden van het leven nemen je geheel in beslag. En je kunt er, menselijk gesproken, als 't ware niet aan toe komen, om ook eens te denken aan die dingen die het koninkrijk Gods aangaan. Het is dan in geestelijk opzicht maar naar gesteld. Je zwerft af en om. En rust kun je nergens vinden.

Ik geloof dat Augustinus daar ook op doelde, toen hij zijn onsterfelijke woorden gesproken heeft: „Ons hart blijft onrustig in ons, totdat het rust vindt in God”.

Nu, dat gebeurt dan, als je er door God eens wordt uitgehaald. Als Hij je door Zijn Geest, als 't ware in een andere wereld brengt. Dat

kan gebeuren op de zondag in Zijn huis. Als het Woord daar zuiver wordt verkondigd, en het wordt toegepast door de Heilige Geest, dan wordt het huis van God echt een „rusthuis”. Je kunt daarom op de dag des Heeren, dat is de rustdag, nergens beter verkeren dan in het huis des Heeren, dat is dan het Rusthuis.

Zo wordt het dan ook bevonden, namelijk wanneer de Heere Jezus Christus en Die gekruist, in Zijn schoonheid wordt uitgeschilderd. Wanneer Hij verklaard wordt in Zijn noodzakelijkheid, gepastheid, dierbaarheid en beminnelijkheid, wat kun je dan daardoor opknappen, wat kun je dan daardoor verkwikt worden, tot rust komen. Wanneer je door 't geloof op Hem mag zien, op Zijn volbracht Middelaarswerk, dat Hij met ene offerande een volkomen genoegdoening heeft teweeggebracht, dat er nu door de zondaar niets meer aan behoeft te worden toegegaan, dat God over Zijn Zoon en Zijn werk volkomen is voldaan, en dat Hij het daarom ook is over al degenen, die in de Zoon geloven, dan geeft dat een ongekenende rust in het gemoed.

Dan zijn de woorden die gesproken worden en toegepast door de Heilige Geest, eten en drinken voor een naar de Heere hongerige ziel. Eten en drinken, dat zijn zaken die beiden de „verkwikking” dienen. Dat is natuurlijk zo, en geestelijk niet minder.

Je beleeft er dan iets van, wat er staat in Psalm 36: Hier 't vette van Uw huis gesmaakt. Een volle beek van wellust maakt, Hier elk in liefde dronken.

Je komt er dan geestelijk op door verhaal. Je wordt er door verkwikt. Ja, je gaat het beämen: Hier wordt de rust geschonken! Hier! dat is in Gods huis, in de Heere. Want in de Heere, als in een huis, woont al de volheid der Godheid lichamelijk. Col. 2 : 9.

Als je zo in des Konings huis, aan des Konings tafel mag zitten en geestelijk de Koninklijke lekkernijen mag eten, dan word je daardoor niet alleen verkwikt, maar ook versterkt. Versterkt in de Heere, versterkt in het geloof. Je komt er dan weer eens achter, wat je aan de Heere mag hebben. Dat het waar is, wat Hij in Zijn Woord zegt, dat Hij in dit moeilijke leven, Zijn gunst- en erfvolk nooit zal begeven.

Wat is het zalig zoiets te mogen beleven.

Je treedt het leven dan ook weer anders tegemoet. In de dagen van moedeloosheid dacht je er geheel en al aan te gaan, dat de Satan het nog eens winnen zou, dat je in je zonden en ongerechtigheden omkomen zou, dat je met de wereld nog eens verloren zou gaan. Je kon er in eigen kracht niet meer tegen op.

Maar nu, na zulk een genieting, die een zalige verkwikking met zich meebracht, ga je gesterkt het leven weer in. Je hebt dan weer kracht gekregen om de boze te weerstaan, om de zonden, die nog tegen je wil in je zijn overgebleven, er onder te houden. De wereld heeft dan zijn bekoorlijkheden verloren. Je bent dan geestelijk in staat, om in de mogendheden des Heeren klooeke daden te doen. Je kunt dan met blijdschap je weg vervolgen, net als die moorman, waarvan geschreven staat, dat hij zijn weg vervolgde met blijdschap. Hij had in zijn leven zulk een verkwikking in de Heere beleefd.

En nu reisde hij met de bijbel in zijn hand, met de Heere in Zijn hart, met de Heilige Geest als zijn Leidsman, en met de hemel in het oog. Het gevolg is dan, zingen:

Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort;

Elk hunner zal in 't zalig oord

Van Sion haast voor God verschijnen.....

't Zalig gevolg van zulk een verkwikking, namelijk de geestelijke welgesteldheid van de ziel, kan langer of korter duren. Daar is de tijd niet van door ons te bepalen. Dat ligt in de vrijmacht des Heeren besloten. Als het lang mag duren, dan hebben we dit aan de Heere te danken. Je beleeft dan iets van wat van Elia beschreven staat, dat hij door de kracht van de spijs zijn weg vervolgde, veertig dagen lang. Als het korter duur, soms heel kort, dan liggen daar meestal oorzaken aan ten grondslag, die een mens altijd weer bij zichzelf vinden kan. Namelijk, dat hij overmoedig geworden is. Mijn grootvader pleegde wel eens te zeggen: Als we denken: Het zal wel gaan; dan is het vallen op de baan. En zo is het ook vaak.

Doch waar het op aankomt, is, dat we het genieten in de Heere en van het verkwikt worden in de Heere, geen vreemdeling zijn.

Daar moet iedereen, jong en oud, iets van kennen. Wie daar niets van kent, die verkeert „buiten de Heere”. En dat is een zeer gevaarlijke zaak. Want buiten de Heere verkeren, dat is nog midden in de dood leven. En als we in de dood ons leven hebben, m.a.w. het buiten Jezus heel goed kunnen stellen, dan gaan we de eeuwige dood tegemoet. Lieve vrienden, God beware daar ons allen voor.

Julie aller vriend

Ds. H. C. v.d. Ent

SPECIALE ZOMERAANBIEDINGEN MET ECHTE VOORDEELPRIJZEN.

WEES PRIJSBEWUST

PROFITEER VAN DE VOORDEELPRIJZEN

Onze nieuwste uitgaven:

„DE KERKVADERS” door Augustinus, Bernardus en Anselmus.

Ds. Jac. Koelman schreef in een vroegere uitgave een voorwoord met het volgende: „Nu om ulieden een weinig hulp en meer verwakking toe te brengen, zo geef ik ulieden hier in handen een handboekje, bevattende de gronden van de christelijke waarheid. Naast de bijbel ken ik geen bekwaam schrift, 't welk ulieden op het eenvoudigste en krachtigste zou overbrengen in de vorm en in voorbeeld van de heilige Leer” (uit: Innige alleenspraken der ziel tot God” uitgave 1728).

De kerkvaders zijn in verschillende tijdvakken der kerk opgetreden en werkzaam geweest, en dat onder verschillende omstandigheden. Zij waren met recht steunpilaren der kerk. Hun werken zijn nog van grote betekenis voor ons. Uitvoering: Duidelijke letter, gebonden in een pracht skivertex band, 380 blz.

Prijs f 34.50. Na 15 september 1979 f 42.50. Voordeelprijs f 8.-

„NAFTALI EN DUDAIM” Verzameling van div. uitspraken van oudvaders, levensverhalen, div. wondervolle uitredingen. Diverse uitspraken van zo'n 80 oudvaders, o.a. Augustinus, Ambrosius, Beza, Boston, Joh. Hus, Irenius, Melanchton, Perkins, Rutherford, Taylor, Ursinus, Watson en Zanchius.

Diverse wondervolle uitredingen uit de Historie van verschillende keizers: twee vorsten die de vloot bezochten, laatste woorden van een stervende, de dodenakker en de kruisber., een gouden ABC, schets uit het leven van een leraar, bijna vergaan en toch behouden, vele gevallen van de Goddelijke Voorzienigheid, Godswraak over de spotters, Koningin Wilhelmina, de negerknaap, voor de jeugd, gedicht van ds. E. Fransen, De dwalende jood, brief van Joh. Flavel, de blinde, de hoogste volkomenheid van een Christen enz. enz.

Dit is slechts een greep uit dit bijzonder mooie boek, waarin een gouden draad loopt van de bijzondere leidingen welke de Heere met zijn volk en knechten gehouden heeft. Gebonden met goudtitel op de rug. Prijs f 22.50. Na 15 sept. f 27.50. Voordeel f 5.-

W. Schippers „DE ZWERVER” en „DE GRIENDUIL” 2 Prachtige boeken van de zeer bekende en veelgelezen schrijver voor slechts f 9.90. Nieuw prijs 8.50 per stuk. Voordeel f 7.10.

Wij kregen de beschikking over de laatste ex. van het waardevolle natuurboek van Dr. Jac. P. Thijssse. „VOGELZANG”. Op Thijssse's wijze, beschrijft hij hier de zang van de vogels. Dit doet hij op een bijzondere wijze, welke wetenschappelijk verantwoord is en welk voor een leek aanspreekt.

Deze uitgave is versierd met 64 foto's waarvan 34 in kleur. Deze laatste ex. bieden wij u aan voor de SPECIALE PRIJS van f 11.90 Haast u echter wel, het zijn de laatste ex. en ze komen niet meer terug en dat voor deze prijs.

Dr. M. J. A. de Vrijer „SCHORTINGHUIS EN HET INNIGE CHRISTENDOM” een belangrijke studie over geestelijk leven van Schortinghuis en van zijn boek Het Innige Christendom. 2 dl. in een band. Totaal 468 blz. van f 39.50 voor f 24.50. Voordeel f 15.-

„ONDERGANG DOOR OPSTAND” zeer belangrijke en lezenswaardige verhandeling over de vreselijke zonde; Abortus Provocatus door Ds. Tj. de Jong, met voorwoord van Ds. C. Smits. Naast de Abortus komt de schrijver nog diverse onderwerpen, welke hiermede in verband staan, bespreken zoals adoptie, voorbehoedmiddelen etc. Gebonden in balacron band met goudtitel van f 15.- Nu voor f 9.90 Voordeel f 5.10.

Korte levensschets van R. en E. Erskine. Sterven aan de wet door R. Erskine. Predikatie over Psalm 85: 11. Der overeenstemming der Goddelijke Eigenschappen. Totaal 224 blz. ingenaaid Uitg. Voetsius. Voor slechts f 4.95.

DEZE VOORDEELAANBIEDINGEN ZIJN GELDIG TOT 15 sept. 1979.

Jac. Koelman: DRIEËRLE CATECHISMUS. Bevattende de van het christelijk geloof, de historie van de Heilige Schrift en de praktijk der Godzaligheid. (Vervolg op „Plichten der ouders”, maar ook een op zichzelf staand boek) een bijzonder mooie en leerzame uitgave voor het gehele gezin. Gebonden in een pracht skivertexband met goudopdruk groot formaat f 22.50 Na 15 sept. f 27.90 Voordeel f 5.-

PRACHTIG PSALMBOEKJE met Catachismus en formulieren 7 1/2 bij 11 1/2 slappe band voor slechts

f 4.95 Nu 6 ex. voor f 24.95.

Breng tijdens Uw vakantie eens een bezoek aan onze zaak. Het is zeker de moeite waard. Naast alle nieuwe uitgaven hebben wij ook nog een aardige sortering 2e hands boeken. o.a. diverse oudvaders, oude statenbijbels, encyclopedieën, enz.

Ook leveren wij u gaarne alle andere aangekondigde boeken tegen de aanbiedingsprijzen zoals:

	voordeelprijs	per 1-9-79	voordeel
Hugo Binning: De vernedering des harten	f 24.50	f 27.50	f 3.-
Joh. Groenewegen: Lofzangen Israëls	„ 21.-	„ 23.50	„ 2.50
Huntington: Geschiedenis van Kleingeloof	„ 20.-	„ 22.50	„ 2.50
D. Schot: De Schepping	„ 24.50	„ 27.50	„ 3.-
J. Barth: Het boek Ruth	„ 12.50	„ 16.75	„ 3.25
Ds. A. Comrie: Verz. Leerredenen f 42.50 nu	„ 32.50		„ 10.-
Idem: Catechismus 7 zondagen. Normaal f 49.50	„ 45.-	„ 52.50	„ 7.50
Salomon Duits: Wonderlijke leiding Gods			
normaal f 49.70	„ 45.-	„ 52.50	„ 7.50
Ds. Th. v.d. Groe: Lijdenstoffen 2dl. à f 47.50 nu	„ 34.75 p.dl.	alleen compleet	„ 25.50
J. C. philpot: 1e vijf achttallen. f 47.50 nu voor	„ 37.50		„ 10.-
Idem: Twintigtal pred. normale prijs f 22.50	„ 20.-	„ 23.50	„ 3.50
Matth. Henry: Edelgesteente. Normaal f 13.50	„ 10.-	„ 14.50	„ 4.50

Dit is slechts een greep uit de zomervoordeelprijzen. Alle andere voordeelprijsaanbiedingen leveren wij u allemaal tegen de dan geldende prijs. Ook verzorgen wij gaarne uw intekeningen op de nog te verschijnen werken zoals o.a.:

Statenbijbel, met volledige kanttekeningen, nieuwe druk met 1000 plaatjes in één band f 240.— Na verschijning f 275.— Idem met twee koperen sloten f 365.— Na verschijning f 400.— Idem in leren band met koperen hoeken en haken f 790.— Na verschijning f 850.—

Augustinus: De Stad Gods f 85.— Na verschijning f 99.50. Bunyan: Al de werken 4 dln. f 55.— per deel, na verschijning v. dln. 3 en 4 f 65.—, deel 1 en 2 zijn reeds leverbaar. Beukelman: 29 keurstoffen f 35.—, na verschijning f 39.50. Joh. Calvijn: Institutie 3-delige f 27.50 per deel, na verschijning f 32.50 per deel. Th. v.d. Groe: Voorrede uit Hutchesons kleine profeten. f 15.— na verschijning f 16.50

Uit voorraad leverbaar:

Ds. J.D. Barth „Onze Nederlandse Geloofsbelijdenisgeschriften” f 49.95

Ds. Donald MacDonald uit het leven en nagelaten geschriften f 29.90

M. Campbell: Het leven van een pelgrim f 19.90. Het leven van Jan de Ruiter en zijn brieven f 19.90

Joh. G. Veenhof: De vlamme horizon, een prachtig oorlogsboek f 14.90. Idem: Kinderen van de boswachter

f 10.90. C. van Rijswijk: Bas en z'n twee vrienden f 14.90. Idem: Moeder daar staat een vreemde man f 10.90

Idem: Hoe lief heb ik Uw woning, leesboek over de tabernakel f 10.90. Idem: Flonkerend kerkgesteente f 12.90

Geesje Vogelaar- v. Mourik: Daniël en Laurens f 6.95. Idem: Annemieke en Daantje f 6.95 Idem: Mieneke f 4.95

Wout Bun: Opa Otto f 6.25. Idem: Henk en Bert fiks het op de fiets f 8.90. Idem: Henk en Bert doen vreemde

vondsten f 10.90. Jac. Overeem: Waar de bron ontspringt f 19.90. Idem: Vuur zonder rook f 19.90

Dit is slechts een greep uit onze voorraad. U schrijft of belt en uw bestelling komt per kerende post aangesneld.

Alle aangekondigde boeken leveren wij direct uit voorraad of na verschijning. Ook schoolboeken verzorgen wij gaarne. Verantwoorde schoolagenda f 4.95.

De winkel is elke werkdag geopend van 9.00-12.30 en 13.30-18.00 uur. Vrijdags koopavond van 18.30-21.00 uur. 's Woensdagsmiddags en zaterdag's na 17.00 uur gesloten. telefonisch elke werkdag, zelfs 's avonds bereikbaar.

ALLE AANBIEDINGEN ZIJN GELDIG TOT DE VERMELDE DATA EN ZOLANG DE VOORRAAD STREKT

UITGEVERIJ-BOEKHANDEL G. KOOL

Stationssingel 50, 3901 XK Veenendaal. Telefoon 08385-13978 postgiro 280572.

Bank: Rabobank Veenendaal, bankrekening 36.51.10.191, antwoordnummer 77.

Correspondentie-adres: Postbus 177, 3900 AD VEENENDAAL.

Voor al Uw

★ BOEKEN

★ BIJBELS en

★ PSALMBOEKEN

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

PLAATS UW
FAMILIEBERICHT IN
BEWAAR HET PAND

Uw adres voor al Uw theologische boeken, goede jeugdboeken, romans, studieboeken enz.

Boekhandel Noordermeer

Anjelierenstraat 43, Rijnsburg, tel. 01718-23063
bgg 22737.

Filiaal:

Bosplein 2, Katwijk aan Zee, tel. 01718-14410.

Voor schriftelijke bestellingen: Antwoordnummer 19, 2220 WD Rijnsburg (zonder postzegel)

Rustoord „Repos Ailleurs”

U moet of wil er uit om even bij te komen of om wat aan te sterken...of omdat u wat meer aanspraak wenst? Bel dan eens Driebergen 03438-2466. Dieët geen bezwaar. Geen T.V. of radio.

HOTEL DREYEROORD - OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

Voor bijbels, boeken en muziek

is LINDENBERG uniek!

Grote voorraad

Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

Lindenberg's
boekhandel

Slaak 4-8 (postbus 4209)

ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

KINDEROGEN

TRANEN DROGEN

Door Uw hulp: Voedsel, kleding en onderwijs. Voor kinderen in Nicaragua, Guatemala, India, Haïti en andere landen.

U kunt zo'n kind financieel adopteren voor f 35.- per maand.

Opgeven bij: J. Slot, Rembrandtlaan 10, Doorn. Tel. 03430-4103